
10.04.2019

[Uudis](#)

Dokumendid

[Finantsinspeksiooni erikontrolli kokkuvõte \(pdf, 0.49 MB\)](#)

Finantsinspeksioon viis 2018. aasta lõpus ja 2019. aasta alguses kõikides Eestis tegutsevates pankades ja Eestis tegutsevate välisriigi pankade filiaalides läbi erakorralised rahapesu tõkestamise alased kontrollid.?

Finantsinspeksioon kontrollis kokku 16 pangas hoolsusmeetmete rakendamist ehk panga vastupanuvõimet rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele. Kontrolli käigus hinnati, kuidas pank tuvastab oma äritegevusega seotud riske, milline on panga võetav risk (riskiisu, äristrateegia), kuidas peegelduvad sellele panga kontrollisüsteemid ning milline on panga kliendiportfell eelkõige kõrge riskiga ärisegmendis. Seitsmes riskipõhiselt valitud pangas viidi läbi kohtumised ka tippjuhtide ja rahapesu tõkestamise eest vastutavate isikutega.

Finantsjärelevalve hinnangul on Eesti panganduses mitteresidentide teenindamisega seotud riskid märkimisväärselt vähenenud – valdavalt osa pangandusest kõrge rahapesu risk ei ohusta ning 2019. aastal keskendutakse teenuste osutamisel enamjaolt kohalikele (või sellega seost omavatele) äri- ja eraklientidele. Finantsinspeksioon jätkab tööd üksikute kõrgemate riskiallikatega.

Eesti pangad on viimastel aastatel oluliselt parandanud oma riskikontrolli ja vähendanud riske eelkõige väga kõrge riskiga klientide segmendis. „Aastatetagust pärandit ei saa küll olematuks teha, kuid Finantsinspeksiooni viimase viie aasta pingutuste ja pankade äristrateegiate muutmise tulemusel on Eesti finantssüsteemis rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid oluliselt vähenenud, samuti on märkimisväärselt paranenud pankade vastupanuvõime olemasolevatele riskidele,“ rääkis Finantsinspeksiooni juhatuse liige **Andre Nõmm**.

Üks riske iseloomustav mõõdik panganduses on mitteresidentide hoiuste osakaal, eelkõige kõrge riskiga mitteresidendid, kel üldjuhul puudub Eesti majanduskeskkonnaga igasugune seos ja/või kes omakorda tegutsevad kõrge riskiga jurisdiktsioonides. Mitteresidentide osakaal on panganduses 2014. aasta lõpust langenud 19,10 protsendilt 7,91 protsendini (2018. aasta lõpu andmetel), sealjuures on see vähenenud eelkõige väga kõrge riskiga jurisdiktsioonide (sh off-shore) arvelt 8,50 protsendilt 0,46 protsendini.

Rahapesualane järelevalve on pidev, ka kõnealune kontroll eeldab konkreetsetes pankades erinevaid jätkutegevusi. „Meie sõnum pankade juhtidele on ühene: Eesti ei ole koht hämaraks panganduseks. Finantsinspeksioon on rõhutanud pangajuhtidele, et kontrollisüsteemid peavad toimima riskipõhiselt, täpselt ja targalt, mis tähendab, et rohkem ressursi tuleb rakendada just tavapärasemast kõrgema riskiga olukordadele. Üle ei pea reageerima madala riskiga tavakliendi puhul,“ lisas Nõmm.

Finantsinspeksioon panustab oluliselt rahapesu ja terrorismi rahastamise reeglite selgitamisse. Finantsinspeksioon avaldas hiljuti uue järelevalvepoliitika ja töötas välja uue põhjaliku juhendi „Krediidi- ja finantseerimisasutuste organisatsiooniline lahend ning ennetavad meetmed rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks“*, mis jõustus 1. märtsil 2019.

Finantsinspeksiooni juhend annab finantsvahendajatele uue selge raamistiku rahapesualaste riskide juhtimiseks, et Eesti finantssektorit ei kasutataks ära rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks. Juhend abistab esimest korda finantsvahendajaid selles osa, kuidas ära tunda riske, nende olemust ja kuidas analüüsida nendega kaasnevaid ohte. Esimest korda on juhendis kirjas ka rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskid ja meetodid, mis kehtivad just Eestis. Juhendi koostamisele eelnes parimate rahvusvaheliste praktikate ja standardite kogumine, samuti Eesti panku ohustavate tegurite (tüüptunnuste) analüüs ja Finantsinspeksiooni ajaloolise praktika kogumine, mis koondati terviklikult uude juhendisse.

Finantsinspeksiooni hinnangul, arvestades meie ohuhinnangut, peavad pangad näitama kõrgendatud hoolsust eelkõige selliste mitteresidentide teenindamisel, kel puudub Eesti majandus- ja ärikeskkonnaga igasugune seos, või muude finantseerimisasutuste (nt makseasutused) teenindamisel, kes omakorda teenindavad ülalnimetatud kõrge riskiga kliente. Lisaks näeb Finantsinspeksioon uue ohuallikana virtuaalvääringu teenuse osutajaid, mis eeldab pankadelt erilist ettevaatlikkust.

*Finantsinspeksiooni järelevalvepoliitika ning soovituslik juhend „Krediidi- ja finantseerimisasutuste organisatsiooniline lahend ning ennetavad meetmed rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks“ on kättesaadavad [Finantsinspeksiooni veebilehel](#).